

Basit usuldeki mükellefin ticari aracını kiraya vermesi durumunda elde ettiği kazanç dolayısıyla basit usulden yararlanmaya devam edip etmeyeceği

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	11395140-105[234-2012/VUK-1- . . .]--1006
Tarih	17.04.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[234-2012/VUK-1- . . .]--1006

17/04/2014

Konu : Basit usuldeki mükellefin ticari aracını kiraya vermesi durumunda elde ettiği kazanç dolayısıyla basit usulden yararlanmaya devam edip etmeyeceği

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; çay ocağı işletmeciliğinden dolayı basit usul mükellefi olduğunuz, aldığınız ticari aracı (kamyonet) kiraya vermek suretiyle değerlendireceğiniz belirtilerek, kira karşılığı elde edeceğiniz tutarların ne şekilde vergilendirileceği, kira bedelleri için fatura düzenleyip düzenlemeyeceğiniz ve basit usulde vergilendirilmeye devam edip etmeyeceğiniz hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasında; "Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır." hükmüne, aynı maddenin dördüncü fıkrasında ise; "Ticari

kazanç, Vergi Usul Kanunu hükümlerine ve bu kanunda yazılı gerçek (Bilanço veya işletme hesabı esas) veya basit usullere göre tespit edilir." hükmüne yer verilmiştir.

Ticari kazancın basit usulde tespitine ilişkin Gelir Vergisi Kanununun 46 ncı maddesinde; " 47 ve 48 inci maddelerde yazılı şartlara topluca haiz olanların ticari kazançları basit usulde tespit olunur." , Kanunu basit usule tabi olmanın genel şartlarının düzenlendiği 47 nci maddesinin birinci fıkrasının 1 inci bendinde de "Kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmak (işinde yardımcı işçi ve çırak kullanmak, seyahat, hastalık, ihtiyarlık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak bilfiil işinin başında bulunmamak bu şartı bozmaz. Ölüm halinde iş sahibinin dul eşi veya küçük çocukları namına işe devam olduğu takdirde, bunların bilfiil işin başında bulunup bulunmamalarına bakılmaz.)"hükümlerine yer verilmiştir.

Öte yandan, aynı Kanunun 70 inci maddesinde bentler halinde sayılan mal ve hakların sahipleri, mutasarrıfları zilyetleri, irtifak ve intifa hakkı sahipleri veya kiracıları tarafından kiraya verilmesinden elde edilen iratların gayrimenkul sermaye iradı olduğu belirtilmiş, maddenin birinci fıkrasının 8 numaralı bendinde motorlu nakil ve cer vasıtaları, her türlü motorlu araç, makine ve tesisat ile bunların eklentileri bu mal ve haklar arasında sayılmış, ayrıca üçüncü fıkrasında da "Tüccarlara ait olsa dahi, işletmeye dahil bulunmayan gayrimenkullerle haklar hakkında bu bölümdeki hükümler uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan; aynı Kanunun "Yıllık Beyannamenin Verilmesi" başlıklı 92 nci maddesinde; " Bir takvim yılına ait beyanname izleyen yılın Mart ayının başından yirmi beşinci günü akşamına kadar, gelirin sadece basit usulde tespit edilen ticarî kazançlardan ibaret olması halinde izleyen yılın Şubat ayının başından yirmi beşinci günü akşamına kadar, tam mükellefiyette vergiyi tarha yetkili vergi dairesine, dar mükellefiyette Türkiye'de vergi muhatabı mevcutsa onun Türkiye'de oturduğu yerin, Türkiye'de vergi muhatabı yoksa işyerinin, işyeri birden fazla ise bu işyerlerinden herhangi birisinin bulunduğu yer vergi dairesine verilir veya taahhütlü olarak posta ile gönderilir." hükmü yer almaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde,"Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.", 232 nci maddesinde; birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek, satın aldıkları emtia ve hizmetler için de fatura istemek ve almak zorunda oldukları, 234 üncü maddesinde ise "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin vergiden muaf esnafa; yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia içinde tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmündedir..." hükümleri yer almaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; basit usule tabi olduğunuz faaliyetinizde kullanmayarak kiraya verilmek suretiyle değerlendirdiğiniz ticari aracınızın (kamyonetin) kiraya verilmesi karşılığı elde ettiğiniz gelirin gayrimenkul sermaye iradı olarak değerlendirilmesi ve buna göre vergilendirilmesi gerekmekte olup, ticari aracın kiraya verilmesi, basit usule tabi olmanın genel şartları arasında yer alan - kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmak-şartını ihlal etmemektedir. Dolayısıyla basit usule tabi olmanın diğer şartlarını taşımanız halinde, çay ocağı işletmeciliğinden elde edilen kazancın basit usulde tespiti uygulamasına devam etmeniz mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan, kiralama sonucu elde edilen kazancın, gayrimenkul sermaye iradı olması nedeniyle, kiraya verilen araç için Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belge düzenlenmesine gerek bulunmamakta, kiracının vergi mükellefi olması durumunda ise adınıza gider pusulası düzenlenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026